

COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 8.7.2025
SWD(2025) 923 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

**Raportul din 2025 privind statul de drept
Capitolul consacrat situației statului de drept din România**

care însoțește documentul

**Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și
Social European și Comitetul Regiunilor**

**Raportul din 2025 privind statul de drept
Situația statului de drept în Uniunea Europeană**

{COM(2025) 900 final} - {SWD(2025) 901 final} - {SWD(2025) 902 final} -
{SWD(2025) 903 final} - {SWD(2025) 904 final} - {SWD(2025) 905 final} -
{SWD(2025) 906 final} - {SWD(2025) 907 final} - {SWD(2025) 908 final} -
{SWD(2025) 909 final} - {SWD(2025) 910 final} - {SWD(2025) 911 final} -
{SWD(2025) 912 final} - {SWD(2025) 913 final} - {SWD(2025) 914 final} -
{SWD(2025) 915 final} - {SWD(2025) 916 final} - {SWD(2025) 917 final} -
{SWD(2025) 918 final} - {SWD(2025) 919 final} - {SWD(2025) 920 final} -
{SWD(2025) 921 final} - {SWD(2025) 922 final} - {SWD(2025) 924 final} -
{SWD(2025) 925 final} - {SWD(2025) 926 final} - {SWD(2025) 927 final} -
{SWD(2025) 928 final} - {SWD(2025) 929 final} - {SWD(2025) 930 final} -
{SWD(2025) 931 final}

REZUMAT

România a făcut pași semnificativi către finalizarea procesului inițiat în vederea luării în considerare a recomandărilor Comisiei de la Veneția privind legile justiției, care au abordat preocupările legate de independența, calitatea și eficiența sistemului de justiție. În prezent se explorează demersuri legislative menite să consolideze și mai mult garanțiile referitoare la independența procurorilor de rang înalt și a poliției judiciare, iar Ministerul Justiției va analiza oportunitatea unei evaluări a punerii în aplicare a legilor justiției după trecerea a suficient timp de la adoptarea acestora, ținând seama de necesitatea de a menține stabilitatea cadrului juridic. Transparența jurisprudenței privind sancțiunile disciplinare s-a îmbunătățit, datorită eforturilor de sensibilizare. Ministerul Justiției a dat dovadă de deschidere în ceea ce privește adaptarea reformei sistemelor informatice din cadrul instanțelor, astfel încât să fie garantată independența sistemului judiciar. S-au depus o serie de eforturi suplimentare pentru a asigura resurse umane adecvate în sistemul de justiție, inclusiv prin noi recrutări, în pofida restricțiilor bugetare. Au fost demarate mai multe inițiative menite să faciliteze accesul la asistență judiciară. Durata procedurilor a crescut în comparație cu anii precedenți.

Punerea în aplicare a strategiei anticorupție 2021-2025 se menține în parametri și este în curs de pregătire o nouă strategie, bazată pe evaluarea *ex post* a strategiei actuale. Autoritățile înregistrează în continuare rezultate pozitive în ceea ce privește combaterea corupției, inclusiv în cazurile de corupție la nivel înalt. Cu toate acestea, în urma hotărârilor privind termenele de prescripție, instanțele naționale au închis numeroase cazuri de corupție și au anulat condamnări. S-au luat măsuri suplimentare în ceea ce privește sistemul de investigare și urmărire penală a infracțiunilor din sistemul judiciar. Este în discuție actualizarea cadrului legislativ privind integritatea, fiind în curs de elaborare un proiect de lege menit să abordeze practica „ușilor turnante”. Agenția Națională de Integritate a continuat să înregistreze rezultate în ceea ce privește gestionarea conflictelor de interese și a declarațiilor de avere, însă o hotărâre a Curții Constituționale va obliga România să își reevalueze sistemul declarațiilor de avere, perceput până în prezent ca fiind unul solid. Au fost făcuți câțiva primi pași înspre introducerea de norme privind activitățile de lobby pentru senatori și deputați, iar legislația menită să îmbunătățească transparența finanțării partidelor politice nu a fost încă adoptată de Parlament. Corupția și fraudă au fost identificate de autoritățile naționale drept riscuri în procesul de achiziții publice, existând câteva măsuri în curs pentru contracararea lor.

Nu s-au efectuat demersuri în ceea ce privește consolidarea guvernantei independente și a independenței editoriale a serviciilor publice de mass-media. Finanțarea mass-mediei private de către partidele politice și autoritățile de stat a condus la o creștere a publicității politice netransparente. Dincolo de faptul că Consiliul Național al Audiovizualului ar avea de câștigat dacă ar dispune de mai multe resurse umane și de mult-așteptatul nou sistem informatic, informațiile privind proprietatea asupra mass-mediei sunt încă insuficiente în afara sectorului audiovizual. Actorii din domeniul mass-mediei nu au ajuns încă la un acord cu privire la autoreglementare. În așteptarea finalizării discuțiilor privind un nou Cod de procedură administrativă, persistă problemele privind transparența și accesul la informații. Amenințările și cazurile de hărțuire a jurnaliștilor constituie în continuare o problemă, iar presiunea politică asupra independenței editoriale afectează activitatea jurnaliștilor.

Au fost întreprinse câteva demersuri pentru a îmbunătăți consultările publice, dar în practică se întâlnesc în continuare o serie de deficiențe. Imprevizibilitatea legislativă, utilizarea frecventă a ordonanțelor de urgență ale guvernului, problemele privind calitatea legislației și sarcina de reglementare rămân principalele preocupări ale întreprinderilor și ale organizațiilor societății

civile. Alegerile prezidențiale au fost repetate în 2025, în urma hotărârii Curții Constituționale de a anula primul tur de scrutin al alegerilor care a avut loc în 2024. Nu a fost adoptată încă o decizie definitivă cu privire la acreditarea instituțiilor naționale pentru drepturile omului. Pentru a aborda provocările tot mai mari cu care se confruntă organizațiile societății civile, a fost adoptată Strategia pentru Guvernare Deschisă.

RECOMANDĂRILE

În general, în ceea ce privește recomandările din Raportul din 2024 privind statul de drept, România:

- A înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește finalizarea procesului inițiat în vederea luării în considerare a recomandărilor Comisiei de la Veneția privind legile justiției, inclusiv prin consultări și evaluări în vederea îmbunătățirii în continuare a legilor justiției cu o ocazie viitoare.
- A înregistrat unele progrese suplimentare în ceea ce privește asigurarea unor resurse umane adecvate pentru sistemul judiciar, inclusiv pentru parchete, ținând seama de standardele europene privind resursele pentru sistemul judiciar.
- A înregistrat progrese în ceea ce privește luarea de măsuri, în special la nivel operațional, pentru a asigura investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor în sistemul judiciar, inclusiv în ceea ce privește infracțiunile de corupție, ținând seama de standardele europene.
- Nu a înregistrat progrese în ceea ce privește introducerea unor norme privind activitățile de lobby pentru senatori și deputați.
- Nu a înregistrat progrese în ceea ce privește consolidarea normelor și a mecanismelor de îmbunătățire a guvernantei independente și a independenței editoriale a serviciilor publice de mass-media, în funcție de standardele europene privind serviciile publice de mass-media.
- A înregistrat unele progrese în ceea ce privește asigurarea unor consultări publice eficiente înainte de adoptarea legislației.
- Nu a înregistrat progrese în ceea ce privește continuarea procesului de obținere a acreditării unei instituții naționale pentru drepturile omului, ținând seama de Principiile de la Paris ale ONU.

Pe această bază și având în vedere alte evoluții care au avut loc în perioada de referință, pe lângă faptul că i se reamintesc angajamentele relevante asumate în cadrul planului de redresare și reziliență și recomandările relevante specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european, României i se recomandă:

- Să ia măsuri legislative pentru a consolida garanțiile de asigurare a independenței procurorilor de rang înalt și organizarea și funcționarea poliției judiciare.
- Să ia măsuri pentru a asigura investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor în sistemul judiciar, inclusiv în ceea ce privește infracțiunile de corupție.
- Să introducă norme privind activitățile de lobby pentru deputații în Parlament și să asigure eficacitatea sistemului declarațiilor de avere.
- Să își intensifice eforturile de consolidare a normelor și a mecanismelor de îmbunătățire a guvernantei independente și a independenței editoriale a serviciilor publice de mass-media, în funcție de standardele europene privind serviciile publice de mass-media.
- Să își intensifice eforturile de abordare a utilizării frecvente a ordonanțelor de urgență ale guvernului și de asigurare a unor consultări publice eficiente înainte de adoptarea legislației.
- Să înregistreze progrese în ceea ce privește continuarea procesului de obținere a acreditării unei instituții naționale pentru drepturile omului, ținând seama de Principiile de la Paris ale ONU.

I. SISTEMUL JUDICIAR¹

Independența

Percepția cu privire la independența sistemului judiciar din România rămâne în continuare la un nivel mediu, atât în rândul publicului larg, cât și al întreprinderilor. În ansamblu, 44 % din populația generală și 51 % din întreprinderi percep nivelul de independență al instanțelor și al judecătorilor ca fiind „destul de bun sau foarte bun” în 2025². Percepția publicului larg asupra independenței sistemului de justiție s-a deteriorat semnificativ în comparație cu 2024 (52 %) și 2021 (51 %). Percepția întreprinderilor asupra independenței sistemului de justiție s-a deteriorat în comparație cu 2024 (56 %), deși s-a îmbunătățit în comparație cu 2021 (45 %).

S-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește finalizarea procesului inițiat în vederea luării în considerare a recomandărilor Comisiei de la Veneția privind legile Justiției³. Ministerul Justiției a evaluat raportul grupului de experți la nivel înalt care a fost înființat cu scopul de a analiza soluții legislative adecvate pentru a da curs avizului Comisiei de la Veneția privind legile justiției⁴. Pe baza acestei evaluări, guvernul a inițiat demersuri menite să consolideze garanțiile legate de mandatul procurorilor de rang înalt⁵. În acord cu grupul de experți, care a concluzionat că garanțiile deja existente sunt suficiente și că sistemul actual ar permite constituirea unei echipe de conducere care să coopereze în mod eficace⁶, Ministerul Justiției nu a considerat necesar să introducă o selecție competitivă pentru vicepreședinții instanțelor și adjuncții conducătorilor parchetelor. Pe baza motivelor constituționale de legalitate și control ierarhic, Ministerul Justiției a ales să mențină prerogativa procurorului general de a eluda ierarhia urmăririi penale atunci când constată că măsurile de urmărire penală sunt ilegale sau neîntemeiate⁷. Intrarea în vigoare a legilor justiției în 2022⁸ a răspuns preocupărilor privind independența, calitatea și eficiența sistemului de justiție⁹. Evaluarea de către guvern a raportului întocmit de grupul de experți încheie procesul inițiat în ianuarie 2023 cu scopul de a ține seama de recomandările formulate de Comisia de la Veneția pentru a îmbunătăți în continuare legile¹⁰, înregistrându-se progrese semnificative în ceea ce privește recomandarea formulată în Raportul din 2024 privind statul de drept.

În prezent se explorează demersuri legislative menite să consolideze garanțiile referitoare la independența procurorilor de rang înalt și a poliției judiciare. În urma evaluării de către Ministerul Justiției a raportului grupului de experți, Ministerul Justiției a elaborat un proiect de

¹ [Aici](#) puteți găsi o imagine de ansamblu a cadrului instituțional pentru toți cei patru piloni.

² Figurile 50 și 52 din Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2025 și figurile 49 și 51 din Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2023. Percepția cu privire la independența sistemului judiciar corespunde următoarelor categorii: independență foarte scăzută (sub 30 % din respondenți consideră că nivelul de independență a sistemului judiciar este destul de bun și foarte bun); independență scăzută (între 30 % și 39 %), independență medie (între 40 % și 59 %), independență ridicată (între 60 % și 75 %) și independență foarte ridicată (peste 75 %).

³ În Raportul din 2024 privind statul de drept, României i s-a recomandat „[s]ă finalizeze procesul inițiat în vederea luării în considerare a recomandărilor Comisiei de la Veneția privind legile justiției, inclusiv prin consultări și evaluări în vederea îmbunătățirii în continuare a legilor justiției cu o ocazie viitoare”.

⁴ Raportul din 2024 privind statul de drept, România, p. 4.

⁵ Pentru mai multe detalii, a se vedea paragraful următor.

⁶ Grupul de experți la nivel înalt, punctele 20-37.

⁷ Scrisoarea din 16 decembrie 2024, referința Ares(2024)9046611.

⁸ Acestea reprezintă și un angajament în cadrul planului de redresare și reziliență al României (jalonul 423). Comisia va evalua îndeplinirea jalonului atunci când România va transmite cererea de plată relevantă.

⁹ Raportul din 2022 privind statul de drept, România, p. 5.

¹⁰ Comisia de la Veneția (2022).

lege de prelungire a mandatului procurorilor de rang înalt cu o perioadă cuprinsă între trei și cinci ani fără posibilitate de reînnoire, în conformitate cu recomandările formulate de Comisia de la Veneția¹¹. Continuă consultările cu instituțiile sistemului judiciar pentru a se ajunge la un consens larg. De asemenea, Ministerul Justiției a fost de acord cu concluziile grupului potrivit cărora o viitoare lege care să reglementeze organizarea și funcționarea poliției judiciare ar trebui să prevadă că agenții poliției judiciare nu sunt obligați să raporteze ministrului de interne cu privire la activitatea lor. O astfel de legislație este importantă pentru a îmbunătăți în continuare garanțiile prevăzute în legile justiției. Având în vedere necesitatea de a menține stabilitatea cadrului juridic, guvernul a indicat că se va avea în vedere o evaluare a punerii în aplicare a legilor justiției după trecerea a suficient timp de la adoptarea acestora. Ministerul Justiției consideră că o perioadă de cel puțin cinci ani ar fi cea mai adecvată pentru a evalua punerea în aplicare a legilor justiției¹², însă pentru moment nu a fost instituit niciun cadru în acest scop¹³. Părțile interesate¹⁴, inclusiv cele din afara sistemului judiciar, au subliniat că este important să se analizeze în special modul de promovare a judecătorilor, atrăgând atenția asupra neanonimizării candidaturilor individuale examinate de Consiliul Superior al Magistraturii (CSM)¹⁵. O preocupare majoră privește nivelul de transparență în promovarea judecătorilor la Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ), care se bazează pe o evaluare a hotărârilor pronunțate de aceștia și pe un interviu în fața Secției pentru judecători a CSM. Comisia de la Veneția a reiterat principiul reprezentării largi și echitabile a tuturor nivelurilor și tipurilor de instanțe în consiliile judiciare¹⁶. Unele asociații de magistrați au solicitat o reprezentare mai echilibrată a instanțelor inferioare în Secția pentru judecători a CSM¹⁷. În conformitate cu legile justiției, trebuie efectuat un audit privind repartizarea dosarelor în cadrul Inspecției Judiciare în termen de doi ani de la punerea lor în aplicare, dar nu s-au luat încă măsuri în acest sens¹⁸.

Transparența jurisprudenței privind sancțiunile disciplinare s-a îmbunătățit, însă magistrații consideră în continuare că se confruntă cu presiuni nejustificate din partea sistemului judiciar. Pentru a disemina jurisprudența dezvoltată cu privire la răspunderea disciplinară și pentru a spori gradul de conștientizare, ÎCCJ a publicat pe site-ul său un rezumat al hotărârilor pronunțate în materie disciplinară în perioada 2021-2024, precum și buletine anuale privind principalele decizii adoptate. De asemenea, CSM dezvoltă o aplicație informatică pentru a face cunoscută jurisprudența în materie disciplinară, care va fi în curând disponibilă judecătorilor și procurorilor prin aplicația Rejust. Unii magistrați continuă să își exprime îngrijorarea cu privire la presiunea nejustificată cu care se confruntă în cadrul

¹¹ Proiectul prevede măsuri tranzitorii în temeiul cărora procurorii de rang înalt aflați la primul mandat ar putea, la sfârșitul mandatului lor de trei ani, să fie reconfirmați pentru un mandat de cinci ani.

¹² Legile justiției au fost adoptate în octombrie 2022.

¹³ Vizita de țară în România, Ministerul Justiției.

¹⁴ Civil Liberties' Union for Europe (Uniunea pentru Libertățile Civile din Europa) (2025). Expert Forum (2025), contribuții scrise, p. 7. Vizita de țară în România, asociațiile magistraților (Asociația „Inițiativa pentru Justiție”, Asociația Forumul Judecătorilor din România, Asociația Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor).

¹⁵ Civil Liberties' Union for Europe (2025) și vizita de țară în România, asociațiile magistraților (Asociația „Inițiativa pentru Justiție”, Asociația Forumul Judecătorilor din România, Asociația Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor) și ONG-uri (Asociația Civic Rădăuți, Expert Forum și Centrul de Resurse Juridice).

¹⁶ Comisia de la Veneția, CDL-AD(2023)015, CDL-PI(2022)005 și CDLAD(2021)043.

¹⁷ Vizita de țară în România, asociațiile magistraților (Asociația „Inițiativa pentru Justiție”, Asociația Forumul Judecătorilor din România, Asociația Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor) și ONG-uri (Asociația Civic Rădăuți, Expert Forum și Centrul de Resurse Juridice).

¹⁸ Vizita de țară în România, Inspekția Judiciară.

sistemului judiciar¹⁹, situație semnalată și de părțile interesate²⁰. CSM s-a pronunțat și împotriva presiunii publice asupra judecătorilor, citând momente în care liderii politici au formulat comentarii denigratoare cu privire la magistrați, în special în urma unor hotărâri specifice²¹.

Ministerul Justiției a dat dovadă de deschidere în ceea ce privește luarea în considerare a unor garanții pentru menținerea independenței sistemului judiciar în raport cu reforma sistemului informatic. Ministerul Justiției lucrează la un sistem centralizat care ar urma să găzduiască dosare digitalizate ale cauzelor, permițând părților și reprezentanților legali ai acestora să acceseze, într-o formă consolidată, toate documentele cauzelor pendinte. În cadrul reformei propuse, bazele de date judiciare ar urma să fie găzduite și administrate la nivel central în cadrul Ministerului Justiției²². CSM²³, comitetul executiv al Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare și alte părți interesate²⁴ și-au exprimat îngrijorarea cu privire la absența, în cadrul acestei reforme, a unor garanții care să asigure că Ministerul Justiției nu are acces la sistemul centralizat în care se vor regăsi toate documentele cauzelor pendinte, inclusiv cele legate de cauze specifice, precum și orice date stocate pe calculatoarele judecătorilor și ale personalului instanțelor. Unul dintre motivele de îngrijorare constă în imposibilitatea de a identifica dacă și când a avut loc un astfel de acces. Ministerul Justiției și-a exprimat disponibilitatea de a analiza această chestiune pentru a asigura menținerea independenței sistemului judiciar²⁵.

Calitatea

S-au înregistrat unele progrese suplimentare în ceea ce privește recomandarea de a asigura resurse umane adecvate pentru sistemul de justiție, inclusiv prin noi recrutări²⁶, în pofida restricțiilor bugetare. Ca urmare a recrutărilor din 2024²⁷, la începutul anului 2025 rata de ocupare era de 83 % pentru posturile de judecător de la nivel național (cu 5 % mai mult decât în anul precedent) și de 74 % pentru posturile de procuror²⁸. Cu toate acestea, CSM consideră că posturile vacante din sistemul judiciar reprezintă un „motiv de îngrijorare permanent”²⁹, deoarece multe instanțe nu dispun încă de personal suficient și au un volum de

¹⁹ Vizita de țară în România, asociațiile magistraților (Asociația „Inițiativa pentru Justiție”, Asociația Forumul Judecătorilor din România, Asociația Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor) și ONG-uri (Asociația Civic Rădăuți, Expert Forum și Centrul de Resurse Juridice).

²⁰ Expert Forum (2025), contribuție scrisă, p. 7.

²¹ Civil Liberties’ Union for Europe (2025). Guvernul României (2025), contribuție scrisă, p. 14.

²² În cazul parchetelor a fost aleasă o altă soluție, în care datele au fost de asemenea centralizate, dar au fost găzduite într-un domeniu separat, al cărui administrator de date este o entitate din sistemul judiciar. CSM (2025), contribuția națională, p. 24.

²³ CSM (2025).

²⁴ RECJ (2025), contribuție scrisă, p. 4 și 39. Chestiunea a fost discutată și în cadrul celei de a 25-a reuniuni plenare a Consiliului consultativ al judecătorilor europeni (CCJE) din 4-6 decembrie 2024. A se vedea și Konrad Adenauer Stiftung (2025), contribuția scrisă, p. 9.

²⁵ Vizita de țară în România, Ministerul Justiției și site-ul CSM.

²⁶ În Raportul din 2024 privind statul de drept, României i s-a recomandat „[s]ă își continue eforturile de asigurare a unor resurse umane adecvate pentru sistemul judiciar, inclusiv pentru parchete, ținând seama de standardele europene privind resursele pentru sistemul judiciar”.

²⁷ Concursuri pentru admiterea la Institutul Național al Magistraturii, iulie 2024-aprilie 2025 și pentru admiterea în magistratură, iulie 2024-martie 2025.

²⁸ Vizita de țară în România, Guvernul și site-ul CSM. Uniunea Libertăților Civile pentru Europe (Civil Liberties’ Union for Europe) (2025).

²⁹ Vizita de țară în România, CSM.

muncă foarte ridicat, în special în apel și la nivelul parchetelor³⁰. Cu toate acestea, în ceea ce privește recrutările efectuate și creșterea ratei de ocupare, s-au înregistrat unele progrese suplimentare pentru a asigura resurse umane adecvate pentru sistemul de justiție.

Au fost demarate mai multe inițiative menite să faciliteze accesul la asistență judiciară. Noile norme permit persoanelor juridice fără scop lucrativ să beneficieze de asistență judiciară atunci când apără persoane aflate în situații speciale sau ocrotesc un interes de grup ori general³¹. Asistența judiciară poate fi acordată și persoanelor fizice atunci când cheltuielile de judecată le limitează accesul efectiv la justiție. De asemenea, judecătorii au obligația de a informa părțile cu privire la posibilitatea și condițiile de solicitare a ajutorului public judiciar. Cuantumul taxelor de timbru judiciar a fost redus în anumite domenii, în special în litigiile familiale. Potrivit Ministerului Justiției, aproape 30 000 de persoane au beneficiat de asistență judiciară în 2024, iar bugetul pentru 2025 a crescut ușor. Totuși, părțile interesate regretă absența unor date disponibile public privind numărul de beneficiari, profilul acestora și sumele primite³².

Eficiența

Durata procedurilor a crescut în comparație cu anii precedenți. Timpul necesar pentru soluționarea cauzelor civile, comerciale, de contencios administrativ și de altă natură a continuat să crească, de la 160 de zile în 2021 la 171 de zile în 2022 și la 228 de zile în 2023, în timp ce rata de soluționare a cauzelor civile, comerciale, de contencios administrativ și de altă natură a scăzut de la 102 % în 2021 la 96 % în 2022 și la 87 % în 2023. Volumul de muncă al instanțelor, în special numărul de cauze noi și pendinte, a crescut în comparație cu Raportul anterior privind statul de drept³³. În unele cazuri, durata procedurilor este considerată un obstacol în calea accesului la justiție, inclusiv în ceea ce privește cererile de acces la documente de interes public³⁴.

II. CADRUL ANTICORUPȚIE

Percepția experților, a cetățenilor și a cadrelor de conducere din mediul de afaceri este că nivelul corupției din sectorul public rămâne ridicat. Indicele de percepție a corupției din 2024 calculat de Transparency International pentru România a fost de 46 din 100, ceea ce o plasează pe locul 24 în Uniunea Europeană și pe locul 65 la nivel mondial³⁵. Această percepție

³⁰ Vizita de țară în România, asociațiile magistraților [Uniunea Națională a Judecătorilor din România (UNJR), Asociația Magistraților din România (AMR), Asociația Procurorilor din România (APR), Asociația Judecătorilor pentru Apărarea Drepturilor Omului] și ICCJ. Civil Liberties' Union for Europe (2025). Medel (2025), contribuție scrisă, p. 7. Forumul Civic European (2025), contribuție scrisă, p. 5. Grupul Băncii Mondiale (2024), *Reflections on the Functional Review of the Romanian Justice Sector* (Reflecții privind analiza funcțională a sectorului justiției din România).

³¹ Legea nr. 268/2024 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului (OUG) nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru și a OUG nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă.

³² Vizita de țară în România, organizații ale societății civile (Expert Forum, Freedom House, FDSC, Centrul pentru Inovare Publică).

³³ Ediția din 2025 a tabloului de bord privind justiția în Uniunea Europeană, figurile 2, 5, 10 și 13.

³⁴ Centrul pentru Inovare Publică (2025). Vizita de țară în România, organizații ale societății civile (Expert Forum, Freedom House, FDSC, Centrul pentru Inovare Publică).

³⁵ Percepția cu privire la corupție corespunde următoarelor categorii: nivel de corupție scăzut (peste 79), relativ scăzut (între 79 și 60), relativ ridicat (între 59 și 50), ridicat (sub 50).

s-a menținut la un nivel relativ stabil în ultimii cinci ani³⁶. Potrivit sondajului Eurobarometru special din 2025 privind corupția, 75 % din respondenți percep corupția ca fiind larg răspândită în țara lor (față de media UE de 69 %), iar 60 % afirmă că se simt afectați de corupție în viața de zi cu zi (față de media UE de 30 %). În ceea ce privește întreprinderile, 90 % din ele consideră că fenomenul corupției este generalizat (față de media UE de 63 %), iar 72 % din ele consideră că acesta face dificilă desfășurarea de activități economice (față de media UE de 35 %). În plus, 51 % din respondenți consideră că există suficiente cazuri de urmăriri penale soldate cu condamnări pentru ca acestea să aibă un efect de descurajare a corupției (față de media UE de 36 %), în timp ce 34 % din întreprinderi consideră că persoanele și întreprinderile găsite vinovate de mituirea unui înalt funcționar sunt pedepsite în mod corespunzător (față de media UE de 33 %)³⁷.

Punerea în aplicare a Strategiei anticorupție (SNA) pentru perioada 2021-2025 se menține în parametri și este în curs de pregătire o nouă strategie. Această nouă strategie va fi elaborată după evaluarea *ex post* a strategiei anterioare, care va fi realizată în primul trimestru al anului 2026. Raportul de monitorizare a SNA pentru 2024 a fost elaborat deja în primul trimestru al anului 2025. Ministerul Justiției pregătește achiziția publică a unui audit extern al SNA, acesta fiind unul dintre obiectivele planului național de redresare și reziliență al României. De asemenea, a început pregătirea unei SNA post-2025, care va asigura că măsurile anticorupție vizează sectoarele cu risc ridicat și sunt adaptate la cele mai recente tendințe ale tipologiilor corupției. O nouă prioritate va fi promovarea educării și a sensibilizării cu privire la aspectele legate de corupție în rândul tinerilor și dintr-un stadiu incipient al dezvoltării profesionale, pentru a promova o cultură a integrității și a responsabilității sociale.

Autoritățile înregistrează în continuare rezultate pozitive în ceea ce privește combaterea corupției, inclusiv în cazurile de corupție la nivel înalt. Parchetul General a continuat să emită numeroase puneri sub acuzare în cazuri de corupție, iar instanțele au pronunțat numeroase hotărâri definitive³⁸. Direcția Națională Anticorupție (DNA), responsabilă cu urmărirea penală a cazurilor de corupție la nivel înalt, a obținut rezultate similare celor din anul anterior, cu 391 de condamnări și 147 de achitări³⁹. De asemenea, DNA lucrează la instrumentarea cauzelor încă nesoluționate, deși volumul total de muncă rămâne substanțial, având în vedere numărul de plângeri noi⁴⁰. În pofida numeroaselor posturi vacante din cadrul

³⁶ România are același punctaj și ocupă aceeași poziție în clasament ca în anul precedent. Punctajul din 2019 a fost de 44, deci cu 2 puncte mai mic. Punctajul crește/scade semnificativ atunci când variază cu mai mult de cinci puncte, se îmbunătățește/se deteriorează atunci când variază cu 4-5 puncte și este relativ stabil atunci când variază cu 1-3 puncte în decursul ultimilor cinci ani.

³⁷ Date din Eurobarometrul special 561 (2025) și din Eurobarometrul Flash 557 (2025). A se vedea și semestrul european, Raportul de țară privind România, p. 62.

³⁸ În cursul anului 2024 au fost soluționate în total 1 702 cazuri care implicau infracțiuni de corupție (1 843 în 2023, 1 662 în 2022); în legătură cu acestea s-au emis 209 puneri sub acuzare și acorduri de recunoaștere a vinovăției (față de 259 în 2023 și de 266 în 2022), prin care au fost trimiși în judecată 369 de inculpați (față de 328 în 2023 și de 327 în 2022). Au fost pronunțate 164 de hotărâri definitive (față de 159 în 2023 și de 203 în 2022), prin care au fost condamnate 179 de persoane (față de 154 în 2023 și de 184 în 2022) – a se vedea contribuția din partea României la Raportul din 2025 privind statul de drept, anexa 13 și Raportul din 2024 privind statul de drept, capitolul consacrat situației statului de drept din România, p. 12.

³⁹ DNA (2025), contribuție scrisă, p. 49; în 2023 au fost condamnați 400 de inculpați, iar 175 au fost achitați.

⁴⁰ Ibidem, p. 48-49. Numărul cauzelor pendinte a fost de 5 443, față de 6 085 în 2023. DNA consideră că reducerea cu aproximativ 10 % este un rezultat bun, având în vedere că în 2023 și 2024 a primit aproximativ 2 500 de plângeri noi. În cursul anului 2024 au fost trimiși în judecată 683 de inculpați (față de 651 în 2023 și de 779 în 2022), într-un total de 131 de cazuri (față de 132 în 2023 și de 404 în 2022). Urmărirea penală a dus la punerea sub acuzare a 445 dintre acești inculpați (față de 481 în 2023 și de 565 în 2022) și la un acord de recunoaștere a vinovăției în cazul celorlalți 238 (față de 214 în 2022 și de 165 în 2021). Numărul de dosare mai vechi de 5 ani de la data notificării a scăzut (129 față de 177 în 2023, 263 în 2022 și 323 în 2021).

serviciilor de urmărire penală, rata de ocupare a DNA (peste 85 %) a rămas stabilă în ultimii doi ani⁴¹. DNA a primit echipamente menite să faciliteze cercetările și urmăririle penale, cum ar fi instrumente de supraveghere, de comunicații securizate și de analiză a datelor⁴². DNA pledează pentru o modificare legislativă care să permită, în cazurile justificate corespunzător, anchetarea sub acoperire a infracțiunilor de corupție peste limita maximă de un an prevăzută în prezent de lege, așa cum se întâmplă în cazul altor infracțiuni complexe, cum ar fi cele de spălare a banilor⁴³. O lege din decembrie 2024 a consolidat incriminarea dării sau luării de mită la nivel transnațional și a conferit DNA competențe exclusive pentru această infracțiune⁴⁴. În cursul anului 2024, EPPO a investigat 44 de cazuri de corupție, ceea ce reprezintă 5 % din numărul total de cazuri ale EPPO din România⁴⁵. În opinia magistraților, corupția a devenit mai sofisticată decât simpla dare de mită, autorii implicându-se în forme mai complexe de abuz în serviciu și deturnare de fonduri publice în interesul persoanelor din rețeaua lor, ceea ce îngreunează stabilirea răspunderii penale⁴⁶.

În urma hotărârilor Înaltei Curți de Casație și Justiție privind termenele de prescripție, instanțele au închis numeroase cazuri de corupție și au anulat condamnări. În pofida istoricului în general pozitiv, o serie de cauze penale sunt în curs de clasare ca urmare a hotărârii Curții Constituționale a României (CCR), publicată la 25 iunie 2018, care a constatat că întreruperea termenului de prescripție în temeiul articolului 155 alineatul (1) din Codul penal este neconstituțională, vidul legislativ fiind umplut abia prin adoptarea unei ordonanțe de urgență a Guvernului la 30 mai 2022. Având în vedere principiul potrivit căruia infracțiunile și pedepsele trebuie să fie definite prin lege, Curtea de Justiție a UE a interpretat dreptul UE, în cauza Lin⁴⁷, în sensul că nu se opune expirării termenelor de prescripție în cazurile în care actele de procedură au intervenit în perioada 25 iunie 2018-30 mai 2022, dar a considerat că principiul legii penale mai favorabile (*lex mitior*) nu permite instanțelor române să repună în discuție întreruperea termenului de prescripție prin acte de procedură intervenite înainte de 25 iunie 2018. Pe de altă parte, în iunie 2024 Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ) a statuat⁴⁸ că aplicarea retroactivă a principiului *lex mitior* împiedică întreruperea termenelor de prescripție inclusiv prin actele de procedură intervenite înainte de constatarea nelegalității de către CCR în decizia sa publicată în iunie 2018. În plus, în Decizia nr. 16/2024 din 16 septembrie 2024, ÎCCJ a extins interpretarea principiului *lex mitior* la infracțiunile comise anterior datei de 30 mai 2022, statuând că acesta previne și întreruperea termenelor de prescripție prin acte de procedură intervenite ulterior datei de 30 mai 2022. Această jurisprudență a ÎCCJ a fost urmată în mare de instanțele române, care⁴⁹ au extins neutralizarea efectului întreruptiv al actelor de procedură dincolo de intervalul 2018-2022, exacerband astfel riscul sistemic ca un număr considerabil de cauze penale să nu intre sub incidența niciunei sancțiuni penale. Efectele combinate ale acestei jurisprudențe fac dificilă pronunțarea unei hotărâri definitive în numeroase cauze de corupție anterioare datei de 30 mai 2022⁵⁰ și pot ridica anumite semne de întrebare din perspectiva dreptului UE. În cursul anului 2024,

⁴¹ Contribuția României la Raportul din 2025 privind statul de drept, p. 8 și vizita de țară în România, DNA. La 31 decembrie 2024, DNA avea 170 de posturi ocupate din cele 195 de posturi de procuror prevăzute în schema de personal.

⁴² Vizita de țară în România, DNA.

⁴³ DNA (2025), contribuție scrisă p. 51.

⁴⁴ Ibidem, p. 48.

⁴⁵ EPPO (2025), Raportul anual pentru 2024, p. 51.

⁴⁶ Informații primite de la asociațiile magistraților în contextul misiunii din luna ianuarie la București.

⁴⁷ Hotărârea CJUE în cauza C-107/23, Lin.

⁴⁸ Decizia nr. 37/2024 din 17 iunie 2024.

⁴⁹ Vizita de țară în România, asociațiile magistraților.

⁵⁰ DNA (2025), contribuție scrisă, p. 50. Vizita de țară în România, asociațiile magistraților.

instanțele au întrerupt procedurile penale împotriva a 307 inculpați pe motiv de expirare a termenului de prescripție (față de 364 în 2023). Prin comparație, în 2022, înainte de adoptarea deciziilor ÎCCJ, în astfel de cauze s-a încetat urmărirea penală în cazul a 129 de inculpați⁵¹. În aprilie 2025, ICCJ a solicitat clarificări suplimentare cu privire la cerințele dreptului UE printr-o cerere de decizie preliminară adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene⁵².

S-au înregistrat unele progrese suplimentare în ceea ce privește recomandarea privind sistemul de investigare și urmărire penală a infracțiunilor din justiție⁵³. De la instituirea, în martie 2022, a noului sistem de investigare și urmărire penală a infracțiunilor de corupție în sistemul judiciar, procurorii desemnați au reușit să reducă numărul semnificativ de cauze nesoluționate⁵⁴. În 2024 au fost emise șase puneri sub acuzare, deși unii observă că acest număr rămâne unul mic⁵⁵. Rata de ocupare s-a stabilizat de la publicarea ultimului raport privind statul de drept⁵⁶, însă o parte a Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) și organizațiile magistraților consideră că resursele și nivelul de specializare al procurorilor sunt insuficiente pentru a aborda în mod eficient cazurile de corupție din sistemul judiciar⁵⁷. Procurorul general al Parchetului de pe lângă ÎCCJ și-a exercitat prerogativa⁵⁸ de a numi din oficiu procurorii desemnați și a prezentat patru candidați, dintre care CSM a acceptat doar unul⁵⁹. Deși sistemul încă nu și-a demonstrat capacitatea de a trata în mod eficient cazurile de corupție din sistemul judiciar, în ansamblu s-au înregistrat unele progrese suplimentare în ceea ce privește investigarea și urmărirea penală eficientă a infracțiunilor din sistemul judiciar.

Actualizarea cadrului legislativ privind integritatea este încă în discuție și există un proiect de lege care să abordeze practica „ușilor turnante”, în curs de elaborare și deschis consultărilor. Ministerul Justiției a considerat că modificările aduse legilor existente în materie de integritate sugerate de Agenția Națională de Integritate (ANI)⁶⁰ ar extinde mandatul acestuia și nu ar respecta arhitectura instituțională a statului. Totuși, ministerul a convenit cu

⁵¹ DNA (2025), contribuție scrisă, p. 51.

⁵² Cauza C-280/25, *Lin II*, pendinte.

⁵³ Raportul din 2024 privind statul de drept, România, p. 2. În Raportul din 2024 privind statul de drept, Comisia a recomandat României: „Să ia măsuri, în special la nivel operațional, pentru a asigura investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor în sistemul judiciar, inclusiv în ceea ce privește infracțiunile de corupție, ținând seama de standardele europene”.

⁵⁴ Parchetul General (2025), contribuție scrisă, anexa 3. La 1 ianuarie 2024 existau 3 309 cauze deschise, iar la 23 decembrie 2024 numărul total de cauze pendinte scăzuse la 2 431. Numărul cauzelor de la nivel „central” a crescut de la 674 la 827, dar acest lucru este determinat inclusiv de numărul mare de plângeri noi (391).

⁵⁵ Vizita de țară în România, asociațiile magistraților și Expert Forum (OSC).

⁵⁶ Din cele 14 posturi de procuror disponibile la nivel „central” (opt la sfârșitul anului 2022), în continuare sunt ocupate doar patru, iar la parchetele locale sunt numiți 37 din 45 de procurori (față de 34 în 2023 și 42 la sfârșitul anului 2022). Vizita de țară în România, Ministerul Justiției, PG și CSM.

⁵⁷ Vizita de țară în România, CSM. Vicepreședintele/parte de urmărire penală a CSM au susținut că structura nu funcționează din aceste motive, fiind contrazisă de partea judiciară. Tot vizita de țară în România, asociațiile magistraților.

⁵⁸ Raportul din 2024 privind statul de drept, România.

⁵⁹ Vizita de țară în România, PG și CSM (2025), contribuții scrise, în care se afirmă că astfel de numiri ar trebui să aibă loc numai în situația excepțională în care nu își depun candidatura suficienți procurori și că, în fiecare caz, trebuie să se evalueze dacă respectivul candidat are o conduită morală ireproșabilă și suficientă experiență profesională.

⁶⁰ Jalonul nr. 431 din planul de redresare și reziliență al României prevede următoarele: „Legile consolidate privind integritatea vor intra în vigoare. Actualizarea legislației privind integritatea se va realiza pe baza unei evaluări și analize prealabile a legilor privind integritatea, împreună cu o grupare inițială a actelor normative. În cadrul celei de a doua etape a proiectului, legile existente vor fi unificate și actualizate sau se vor propune noi acte normative.” Jalonul 431 va fi evaluat în cadrul celei de a 6-a cereri de plată, preconizată pentru 2025.

ANI să instituie un grup de lucru comun care să coordoneze procesul de revizuire legislativă⁶¹. În paralel, Parlamentul a adoptat în martie 2025 o lege care reglementează conflictele de interese și include norme privind cadourile. În urma recomandărilor OCDE⁶², în martie 2025 a fost înființat un subcomitet însărcinat cu elaborarea unei abordări legislative privind interdicțiile înainte și după angajare, precum și a unui sistem de monitorizare și sancționare⁶³. Normele privind practica „ușilor turnante” sunt în prezent reflectate în diferite legi și rămân limitate ca domeniu de aplicare⁶⁴.

ANI își menține rezultatele în ceea ce privește gestionarea conflictelor de interese și a declarațiilor de avere, inclusiv cu sprijinul instrumentelor tehnologice. Salariile din cadrul ANI, mici în comparație cu alte funcții similare din administrația publică, rămân un obstacol în calea atragerii și păstrării de personal competent. Mai mulți angajați au părăsit ANI în 2024⁶⁵. Având în vedere volumul de muncă din ce în ce mai mare al agenției, această situație i-ar putea afecta grav capacitatea de a obține rezultate⁶⁶. Totodată, ANI nu dispune de temeiul juridic pentru a solicita și a primi informații de la Unitatea de Informații Financiare⁶⁷. La 29 mai 2025, Curtea Constituțională a statuat⁶⁸ că normele care impun funcționarilor să declare bunurile soților și ale copiilor lor sunt neconstituționale, pentru motivul că o astfel de declarație de avere, fiind o declarație pe proprie răspundere, angajează răspunderea penală a declarantului și nu poate fi făcută decât în nume propriu. De asemenea, Curtea a confirmat că obligația publicării online a tuturor declarațiilor ar constitui o ingerință disproporționată în dreptul la viața privată, fiind suficient ca declarațiile să fie depuse la ANI⁶⁹, iar examinarea de către public fiind justificată în cazul funcționarilor publici aleși sau numiți politic. ANI și părțile interesate și-au exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că acest lucru ar urma să slăbească transparența și responsabilitatea⁷⁰. Ministerul Justiției a înființat un grup de lucru împreună cu ANI pentru a analiza decizia Curții Constituționale din 29 mai 2025. Prima reuniune a avut loc pe data de 18 iunie 2025. Platforma e-DAI a devenit operațională în 2024 și permite examinarea declarațiilor și identificarea persoanelor care sunt cele mai expuse riscului unui incident de integritate. Până în prezent au fost identificate peste 1 000 de cazuri, pentru care ANI trebuie să analizeze peste 5 000 de declarații de avere și de interese⁷¹.

⁶¹ Vizita de țară în România, Ministerul Justiției și ANI (2025), contribuții scrise. După finalizarea proiectului de către Ministerul Justiției și ANI, proiectul va fi transmis instituțiilor consultative, supus aprobării Guvernului și apoi înaintat spre adoptare Parlamentului.

⁶² OCDE (2025), *Strengthening the framework on pre- and post public employment in Romania* (Consolidarea cadrului privind ocuparea forței de muncă înainte și după angajarea în sectorul public din România).

⁶³ Vizita de țară în România, Ministerul Justiției. Comitetul a fost instituit prin Decizia nr. 87 a prim-ministrului din 3 martie 2025.

⁶⁴ Raportul din 2024 privind statul de drept, România. În noiembrie 2024 a fost aprobat un cod deontologic privind restricțiile post-angajare pentru consilierii prezidențiali.

⁶⁵ Auditul extern al conducerii Agenției Naționale de Integritate pentru anul 2023 (2024), Raport de constatări factice, p. 36 și ANI (2025), contribuție scrisă. În martie 2025, ANI a funcționat cu 102 din cei 160 de membri ai personalului prevăzut, cel mai mult lipsind inspectorii de integritate. Guvernul urma să majoreze salariile după alegerile prezidențiale din 2024, care au fost însă amânate pentru mai 2025.

⁶⁶ ANI (2025), contribuție scrisă, p. 32.

⁶⁷ Vizita de țară în România, ANI.

⁶⁸ Curtea Constituțională, Decizia nr. 297 din 29 mai 2025.

⁶⁹ Curtea Constituțională, Decizia nr. 297 din 29 mai 2025 și comunicatul de presă din 29 mai 2025.

⁷⁰ ANI, comunicatul de presă din 29 mai 2025 „privind impactul deciziei CCR ref. la neconstituționalitatea unor prevederi ale Legii ANI”; comunicatul Asociației pentru Cooperare și Dezvoltare Durabilă (ACDD) alături de 16 organizații ale societății civile, printre care Centrul pentru Inovare Publică, Expert Forum, Freedom House, ActiveWatch.

⁷¹ ANI (2025), contribuție scrisă, p. 38-39 și anexa 11. Pe parcursul anului 2024, inspectorii de integritate au emis 19 avertismente de integritate, vizând o sumă de aproape 80 de milioane EUR.

ANI îndeplinește rolul de principal canal extern de avertizare în interes public și ia măsuri pentru a promova conștientizarea cu privire la legea privind avertizorii în interes public. Pe parcursul perioadei de raportare, ANI a primit rapoarte privind încălcările legii, a oferit consiliere și a stabilit relații cu părțile interesate relevante. În cursul anului 2024 și-au început activitatea cinci inspectori de integritate dintre cei 15 prevăzuți de lege pentru Direcția de avertizori în interes public⁷². Sectorul privat a fost sensibilizat pentru a facilita aplicarea legislației privind protecția avertizorilor în interes public⁷³. În 2024, ANI nu a primit nicio raportare privind corupția. Curtea de Conturi a primit numeroase rapoarte de avertizare în interes public și a identificat două cazuri de corupție în domeniul achizițiilor publice, pe care le-a semnalat autorităților de aplicare a legii. Curtea a constatat absența unor orientări clare și a unor cursuri de instruire cu privire la gestionarea încălcărilor eticii profesionale, ceea ce se consideră că are un impact negativ asupra protecției avertizorilor în interes public de către organismele publice și limitează rolul consilierului de etică intern⁷⁴.

Nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește recomandarea de introducere a unor norme privind activitățile de lobby pentru senatori și deputați⁷⁵. Legea de modificare a Codului administrativ stabilește noi obligații privind activitățile de lobby în ceea ce privește demnitarii, cum ar fi înregistrarea obligatorie de către anumiți funcționari publici a întâlnirilor oficiale cu persoane terțe cu cel puțin două zile înaintea desfășurării acestora⁷⁶. Prevederea nu se aplică însă senatorilor și deputaților, iar colaborarea acestora cu lobbyiștii nu este încă reglementată. Tot în aceeași lege se prevăd norme specifice în ceea ce privește primirea de cadouri, valoarea admisibilă și evaluarea acestora, precum și o listă de cadouri interzise, ceea ce înseamnă că în continuare nu există norme clare privind cadourile, ospitalitatea, favorurile și alte beneficii acordate senatorilor și deputaților⁷⁷. În ianuarie 2025, ministrul justiției a solicitat Parlamentului să dea curs recomandărilor GRECO, inclusiv în ceea ce privește activitățile de lobby. Cu toate acestea, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări din cadrul Senatului nu a propus adoptarea unor norme privind activitățile de lobby⁷⁸, iar Camera Deputaților nu a răspuns. În mai 2025, senatorii și deputații au purtat discuții preliminare pe tema Registrului Unic al Transparenței Intereselor în cadrul Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și a Senatului. Cu toate acestea, nu au fost luate măsuri legislative concrete în urma discuțiilor și, prin urmare, nu s-au înregistrat încă progrese în ceea ce privește introducerea unor norme privind activitățile de lobby pentru senatori și deputați.

⁷² Din cauza măsurilor generale de austeritate, în prezent nu se pot organiza concursuri pentru celelalte 10 posturi. Se pot solicita însă înlocuiri pentru cele 5 posturi existente, în cazul în care acestea devin vacante.

⁷³ Informații primite de la ANI în contextul vizitei de țară efectuate în România.

⁷⁴ Vizita de țară în România, Curtea de Conturi.

⁷⁵ Raportul din 2024 privind statul de drept, România, p. 2. În Raportul din 2024 privind statul de drept, Comisia a concluzionat că România nu a înregistrat progrese în ceea ce privește introducerea unor norme privind activitățile de lobby pentru senatori și deputați.

⁷⁶ Ministerul Justiției (2025), contribuție scrisă. Legea 49 din 14 aprilie 2025. Datele publicate trebuie să includă numele persoanelor și/sau denumirea entităților participante, data și locul întâlnirii, precum și o descriere a scopului acesteia. În urma întâlnirii, în termen de maximum cinci zile lucrătoare, informațiile inițiale trebuie completate cu detalii privind principalele teme de discuție și concluziile desprinse, după caz. Nu există informații disponibile cu privire la punerea în aplicare a acestor norme și acestea nu se aplică în cazul prim-ministrului. De asemenea, România a înființat o comisie interministerială pentru a pune în aplicare, printre altele, recomandarea OCDE de îmbunătățire a normelor privind activitatea de lobby a funcționarilor publici, care a avut o primă reuniune la 6 martie 2025. Vizita de țară în România, Ministerul Justiției și Decizia nr. 87 a prim-ministrului din 3 martie 2025.

⁷⁷ Raportul din 2024 privind statul de drept, România, p. 17-18.

⁷⁸ Vizita de țară în România, Ministerul Justiției; scrisorile adresate Senatului și Camerei Deputaților din 23 ianuarie 2025, scrisoarea Senatului din 5 martie 2025 cu avizul anexat al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări din 25 februarie 2025.

Legea pentru îmbunătățirea transparenței finanțării partidelor politice nu a fost încă adoptată de Parlament. Proiectul legislativ al Autorității Electorale Permanente pentru îmbunătățirea transparenței finanțării partidelor politice și asigurarea respectării normelor aferente a fost prezentat Camerei Deputaților din octombrie 2023, fără a fi prevăzută o dată de adoptare. Curtea de Conturi a declarat că legislația actuală nu reglementează suficient aspecte precum limitele maxime ale cheltuielilor, salariile, cheltuielile de deplasare sau ceea ce ar trebui să se întâmple cu fondurile care nu sunt utilizate (integral)⁷⁹. Persistă preocupările legate de transparența finanțării partidelor politice exprimate în rapoartele anterioare privind statul de drept, în special în ceea ce privește lipsa unui audit aprofundat, a investigării și a asigurării respectării normelor, precum și sancțiunile reduse pentru neconformitate⁸⁰. Decizia Curții Constituționale de a anula primul tur de scrutin al alegerilor prezidențiale din noiembrie 2024 a menționat printre altele finanțarea campaniei electorale din surse nedeclarate, inclusiv online, cu încălcarea legislației electorale⁸¹.

Corupția și fraudă au fost identificate de autoritățile naționale drept riscuri în procesul de achiziții publice, existând câteva măsuri în curs pentru contracararea lor. Sondajul Eurobarometru Flash privind atitudinea întreprinderilor față de corupție în UE arată că 37 % din întreprinderile din România (media UE fiind de 35 %) consideră că corupția le-a împiedicat să câștige o licitație publică sau un contract de achiziții publice în practică în ultimii trei ani⁸². Achizițiile publice rămân un sector cu risc de corupție ridicat⁸³. 45 % dintre întreprinderi percep nivelul de independență al organismului de soluționare a căilor de atac în materie de achiziții publice (Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor) ca fiind foarte bun sau destul de bun⁸⁴. Tabloul de bord al pieței unice și al competitivității privind accesul la achizițiile publice în România raportează că 45 % dintre ofertele din 2023 au fost oferte unice (media UE fiind de 29 %). Din totalul investigațiilor inițiate de Consiliul Concurenței în 2024 privind potențialele înțelegeri de tip cartel, 75 % vizează proceduri de achiziții publice⁸⁵. Curtea de Conturi susține că majoritatea cazurilor de corupție, pe lângă manipularea procedurilor de cerere de oferte și supraevaluarea, par să aibă loc în principal la nivel local. Curtea pledează în favoarea unei formări sporite în materie de etică pentru funcționarii locali, în special pentru primari⁸⁶. Numărul avertismentelor de integritate emise de sistemul electronic pentru prevenirea conflictelor de interese în domeniul achizițiilor publice a continuat să fie stabil⁸⁷. Ca parte a planului de redresare și reziliență al României, se lucrează în prezent la digitalizarea procesului de achiziții publice. Au fost introduse formulare de depunere electronice, iar sistemul electronic de achiziții publice este în prezent interconectat cu alte registre⁸⁸. Cu ajutorul instrumentului de sprijin tehnic al UE, România a identificat riscuri de fraudă și corupție în toate etapele procesului de achiziții publice⁸⁹.

⁷⁹ Vizita de țară în România, Curtea de Conturi.

⁸⁰ Ibidem și Raportul din 2024 privind statul de drept, România, p. 18-19.

⁸¹ Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024.

⁸² Sondajul Eurobarometru Flash 543 privind atitudinea întreprinderilor față de corupția din UE (2024). Aceasta se situează cu 8 puncte procentuale peste media UE.

⁸³ Curtea de Conturi (2025), contribuție scrisă, p. 45 și vizita de țară în România, Curtea de Conturi.

⁸⁴ Figura 59, Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană 2025.

⁸⁵ Contribuția României la Raportul din 2025 privind statul de drept.

⁸⁶ Vizita de țară în România, Curtea de Conturi.

⁸⁷ În 2024 au existat 19 avertismente de integritate, față de 21 în 2023 și 22 în 2022. Contribuția scrisă a României la Raportul privind statul de drept din 2024, p. 41.

⁸⁸ Curtea de Conturi (2025), contribuție scrisă, p. 45-47.

⁸⁹ Informații primite de la Ministerul Justiției în contextul vizitei de țară efectuate în România. Acest instrument de cartografiere a riscurilor identifică în mod sistematic riscurile de fraudă și de corupție în cadrul proceselor

III. PLURALISMUL ȘI LIBERTATEA MASS-MEDIEI

Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) ar avea de câștigat dacă ar dispune de mai multe resurse umane și de mult-așteptatul nou sistem informatic. CNA și-a desfășurat activitatea cu un număr mediu de personal de 118, față de un număr de 153 de posturi aprobate⁹⁰. Potrivit unora dintre părțile interesate, deși a fost mai reactiv în 2024 în ceea ce privește monitorizarea conținutului media audiovizual, CNA nu dispune de resursele de care are nevoie pentru a-și îndeplini misiunea în mod eficace⁹¹. Sarcinile sale suplimentare au inclus, printre altele, punerea în aplicare a Regulamentului privind serviciile digitale prin monitorizarea conținutului mediatic de pe platformele sociale, pe baza plângerilor utilizatorilor, și emiterea de decizii de eliminare în cazul detectării unor încălcări⁹². De asemenea, unele părți interesate susțin că practica CNA de a aplica o singură sancțiune pentru încălcări multiple și repetate de către un radiodifuzor diluează efectul disuasiv al sancțiunilor⁹³. Mult așteptată⁹⁴ decizie a Guvernului de a înlocui sistemul informatic învechit⁹⁵ al CNA este preconizată pentru 2025. În cadrul comisiilor permanente relevante ale Senatului este în curs de dezbatere un nou proiect de lege a audiovizualului⁹⁶. Organizațiile societății civile pun sub semnul întrebării faptul că proiectul de lege ar include în domeniul său de aplicare utilizatorii obișnuiți ai platformelor de partajare a materialelor video și că ar impune obligația de acordare a licențelor inclusiv pentru furnizorii de servicii mass-media audiovizuale care emit exclusiv pe internet. La 5 martie 2025, CNA a lansat o consultare publică privind extinderea domeniului de aplicare al codului care reglementează conținutul audiovizual la platformele de partajare a materialelor video⁹⁷. Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) din 2025 raportează un risc mediu spre mic (37 %) pentru independența și eficacitatea autorităților din domeniul mass-mediei⁹⁸, în creștere față de nivelul scăzut (32 %) din 2024.

Actorii din domeniul mass-mediei nu au ajuns încă la un acord cu privire la autoreglementare. Actuala Lege a audiovizualului încurajează autoreglementarea și coreglementarea. Cu toate acestea, în prezent nu există consilii mass-media reprezentative și nici coduri de etică în mediul mediatic din România⁹⁹, iar diversele inițiative nu au reușit să obțină sprijin suficient din partea jurnaliștilor. În pofida unor discuții între jurnaliști și actorii din domeniul mass-mediei, reprezentanții jurnaliștilor sunt pesimiști în ceea ce privește șansele de a conveni asupra autoreglementării, susținând că principalele trusturi media nu sunt dispuse să se implice¹⁰⁰.

de achiziții publice din România. Sunt incluse atât riscurile generale aplicabile în toate etapele procesului de achiziții publice, cât și riscurile specifice identificate pe baza tipologiilor contractelor sau a actorilor implicați.

⁹⁰ CNA (2023), Raportul anual, pagina 129.

⁹¹ Vizita de țară în România, organizațiile societății civile; Reporterii Fără Frontiere și Active Watch România (2025), contribuție scrisă, p. 11.

⁹² Vizita de țară în România, CNA și asociațiile jurnaliștilor. O astfel de decizie a fost emisă la 5 martie 2025.

⁹³ Reporterii Fără Frontiere și Active Watch România (2025), contribuție scrisă, p. 11.

⁹⁴ Raportul din 2024 privind statul de drept, România, p. 20.

⁹⁵ Vizita de țară în România, CNA.

⁹⁶ Proiectul de lege a audiovizualului L292/2024.

⁹⁷ Vizita de țară în România, CNA.

⁹⁸ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2025, Raport privind România, p. 11.

⁹⁹ Reporterii Fără Frontiere și Active Watch România (2025), contribuție scrisă, p. 12; Centrul pentru Jurnalism Independent: Starea mass-media din România în anul super-electoral 2024, aprilie 2024, pagina 29.

¹⁰⁰ Vizita de țară în România, asociațiile jurnaliștilor.

Nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește recomandarea de a consolida guvernanta independentă și independența editorială a serviciilor publice de mass-media¹⁰¹. Până în prezent nu au existat evoluții concrete care să amelioreze cadrul pentru guvernanta eficientă și independența editorială a serviciilor publice de mass-media¹⁰². Proiectul de lege din iunie 2021 de reformare a legii privind societățile publice de radiodifuziune și televiziune nu a mai înregistrat progrese în Senat¹⁰³. În schimb, guvernul intenționează să înființeze un grup interministerial pentru a identifica legislația care trebuie modificată pentru a pune în aplicare Regulamentul european privind libertatea mass-mediei [de actualizat]¹⁰⁴. Deși televiziunea continuă să fie principala sursă de informare a publicului român¹⁰⁵, ratele de audiență ale televiziunii naționale publice rămân nesemnificative (1,4 %)¹⁰⁶. Acest lucru contrastează cu situația serviciului public de radio SRR, care își menține poziția de vârf ca rată a audienței la nivel național, inclusiv în ceea ce privește conținutul știrilor și informațiile privind afacerile politice¹⁰⁷. În ansamblu, nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește consolidarea guvernantei independente și a independenței editoriale a serviciilor publice de mass-media.

Informațiile privind proprietatea asupra mass-mediei, dincolo de sectorul audiovizual, sunt încă insuficiente¹⁰⁸. Contra cost, se găsesc informații despre proprietatea asupra societăților din domeniul mass-mediei în baza de date a Registrului Național al Comerțului. Părțile interesate semnalează însă unele dificultăți legate de căutarea informațiilor în registru¹⁰⁹ și precizează că informațiile conținute în acesta sunt limitate, deoarece nu includ unele site-uri de știri online, adesea finanțate din surse opace¹¹⁰. Guvernul sugerează posibilitatea de a obține informații suplimentare din consultarea Registrului Beneficiarilor Reali. Va fi înființat un grup interinstituțional, din care va face parte și CNA, pentru a identifica legislația care trebuie modificată și adoptată în vederea punerii în aplicare a Regulamentului european privind libertatea mass-mediei, inclusiv în ceea ce privește transparența proprietății asupra mass-mediei. Potrivit Instrumentului de monitorizare a pluralismului mass-mediei, transparența proprietății asupra mass-mediei rămâne la un nivel de risc ridicat (72 %)¹¹¹.

Finanțarea mass-mediei private de către partidele politice și autoritățile de stat a condus la o creștere a publicității politice netransparente. Cu excepția câtorva canale noi

¹⁰¹ Raportul din 2024 privind statul de drept a recomandat României „[s]ă își intensifice eforturile de consolidare normelor și a mecanismelor de îmbunătățire a independenței serviciilor publice de mass-media în materie de decizii editoriale și de guvernanta, ținând seama de standardele europene privind serviciile publice de mass-media”.

¹⁰² Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2025, Raport privind România, p. 7.

¹⁰³ Propunere legislativă pentru modificarea Legii nr. 41/1994 din 17 iunie 1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, Pl-x nr. 262/2021.

¹⁰⁴ Regulamentul (UE) 2024/1083 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de stabilire a unui cadru comun pentru serviciile mass-media în cadrul pieței interne și de modificare a Directivei 2010/13/UE (Regulamentul european privind libertatea mass-mediei).

¹⁰⁵ Centrul pentru Jurnalism Independent: Starea mass-media din România în anul super-electoral 2024, aprilie 2024, pagina 4.

¹⁰⁶ [Paginademedia.ro](https://paginademedia.ro), AUDIENȚE, 23 ianuarie 2025.

¹⁰⁷ Vizita de țară în România, SRR.

¹⁰⁸ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2025, România, p. 35.

¹⁰⁹ Institutul Internațional de Presă și Media and Journalism Research Centre (Centrul de cercetare în domeniul mass-mediei și al jurnalismului): *Media capture monitoring report: Romania* (Raport de monitorizare a capturării mass-mediei: România), octombrie 2024, pagina 24.

¹¹⁰ Reporterii Fără Frontiere și Active Watch România (2025), contribuție scrisă, p. 14.

¹¹¹ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2025, România, p. 18.

independente, mass-media națională și cea locală depind în mare măsură de publicitatea de stat și de sprijinul financiar direct din partea partidelor politice. Publicitatea de stat este adesea alocată într-un mod netransparent, fără criterii clare¹¹². Acest lucru afectează calitatea și independența conținutului de știri¹¹³, precum și încrederea în presă a societății românești¹¹⁴. Urmând o tendință de creștere începută în 2015¹¹⁵, în 2023 partidele politice au cheltuit aproximativ 24,5 milioane EUR pentru mass-media¹¹⁶, dublul bugetului cheltuit în 2021. O parte substanțială a acestor sume a fost plătită prin intermediul agențiilor de publicitate către televiziuni și site-urile de știri online, care au prezentat în mod repetat declarații ale politicienilor sub formă de conținut jurnalistic și nu ca publicitate plătită¹¹⁷. Aceste activități au avut loc inclusiv în timpul campaniei pentru alegerile pentru Parlamentul European, când principalele partide politice din România au finanțat publicitate politică sub formă de interviuri plătite și dezbateri moderate de jurnaliști în cadrul unor programe cu aparență editorială, de exemplu¹¹⁸. Eticheta „promovare electorală” a fost afișată doar într-un număr limitat de cazuri și nu întotdeauna în mod clar. Un element important legat de alegerile prezidențiale a fost utilizarea spațiului informațional pentru campaniile politice, scăpând controlului căruia îi este supusă în mod normal publicitatea politică. La 25 februarie 2025, în urma anulării primului tur de scrutin al alegerilor prezidențiale din noiembrie 2024, CNA a adoptat o decizie care detaliază tipurile de programe în care candidații își pot prezenta programele politice, opiniile și mesaje în contextul unor alegeri prezidențiale¹¹⁹. Aceeași decizie a CNA interzice sponsorizarea jurnalelor de știri și a programelor de actualități politice și stabilește obligația radiodifuzorilor, a partidelor politice și a candidaților de a preveni abaterile în perioada campaniei electorale.

În așteptarea finalizării discuțiilor privind un nou Cod de procedură administrativă, persistă problemele privind transparența și accesul la informații. Cadrul juridic privind accesul la documente nu a fost încă modificat. Guvernul lucrează la un cod de proceduri administrative care consolidează normele de reglementare a activităților instituțiilor publice, inclusiv la o lege privind accesul la informațiile publice și la o lege privind transparența. Codul va înlocui, de asemenea, proiectul de lege¹²⁰ menit să actualizeze Legea privind libertatea de informare. Codul urmărește să faciliteze accesul la informații în locul accesului la documente, aceasta fiind principala justificare utilizată de organismele publice. Deși jurnaliștii salută această nouă abordare, ei și organizațiile societății civile (OSC) sunt îngrijorați de planurile de a le include pe acestea din urmă în domeniul de aplicare al codului, impunându-le obligații

¹¹² Institutul Internațional de Presă și Media and Journalism Research Centre, 2023, *Media Capture Monitoring Report: Romania* (Raport de monitorizare a capturării mass-mediei: România), pagina 5.

¹¹³ Centrul pentru Jurnalism Independent: Starea mass-media din România în anul super-electoral 2024, aprilie 2024, paginile 17-21.

¹¹⁴ *Ibidem*, pagina 19. Încrederea publicului în presă a scăzut de la 80 % în anii 1990 la 32 % în 2023.

¹¹⁵ Reporterii Fără Frontiere și Active Watch România (2025), contribuție scrisă, p. 13.

¹¹⁶ Centrul pentru Jurnalism Independent: Starea mass-media din România în anul super-electoral 2024, aprilie 2024, pagina 4.

¹¹⁷ *Ibidem*.

¹¹⁸ Active Watch (2024), „Time is money”, pagina 1; Liberties (2025), *Rule of Law Report* (Raport privind statul de drept), pagina 68. Sumele cheltuite se ridică la 9 milioane EUR.

¹¹⁹ Decizia nr. 86 din 25 februarie 2025 privind regulile de desfășurare în audiovizual a campaniei electorale pentru alegerea Președintelui României din anul 2025. Aceasta urmează ordonanței de urgență adoptate de guvern la 16 ianuarie 2025, menită să asigure obiectivitatea, transparența, echitatea și integritatea procesului electoral. În aceeași zi, guvernul a adoptat și o ordonanță de urgență care prevede sancțiuni, inclusiv o amendă de până la 5 % din cifra de afaceri, pentru societățile de pe platformele de comunicare socială care nu semnalează publicitatea electorală.

¹²⁰ Proiect de lege pentru transparentizarea informațiilor de interes public și ușurarea accesului cetățenilor prin modificarea și completarea Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public, PL-x nr. 529/2020.

identice cu cele ale autorităților publice în ceea ce privește accesul la informații¹²¹. Acest lucru este de natură să genereze o sarcină administrativă ridicată, care ar îngreuna activitatea jurnaliștilor de investigație și a canalelor mass-media mici, care sunt adesea înființate sub formă de OSC-uri în România¹²².

Amenințările și cazurile de hărțuire a jurnaliștilor constituie în continuare o problemă, iar presiunea politică asupra independenței editoriale afectează activitatea jurnaliștilor. De la publicarea Raportului din 2024 privind statul de drept, au fost înregistrate trei noi alerte pentru România în Platforma Consiliului Europei pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor¹²³, referitoare la hărțuire și intimidare, atacuri la adresa siguranței fizice și integrității jurnaliștilor și, respectiv, alte acte cu efect disuasiv asupra libertății mass-mediei¹²⁴. Platforma înregistrează în total paisprezece alerte active¹²⁵, iar Platforma de răspuns rapid privind libertatea mass-mediei a înregistrat 28 de incidente¹²⁶ începând cu 1 iunie 2024. Acțiunile strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP) rămân o problemă¹²⁷. Părțile interesate estimează că peste 90 % din aceste acțiuni nu au un element transfrontalier și, prin urmare, măsurile de protecție adoptate în temeiul Directivei anti-SLAPP ar trebui extinse și la cauzele și procedurile penale interne, având în vedere Recomandarea UE privind combaterea SLAPP¹²⁸. Proiectul de lege de transpunere a Directivei anti-SLAPP a fost supus verificărilor de transparență și au fost organizate consultări publice. Acesta extinde protecția și garanțiile procedurale cuprinse în directivă la cauzele interne. În 2024, în urma protestelor din partea mass-mediei și a organizațiilor pentru drepturile omului, Parchetul General a anulat o cerere din partea procurorilor DIICOT prin care li se solicita jurnaliștilor de investigație să predea informațiile obținute pentru o serie de articole¹²⁹. În martie 2025, mai multe organizații pentru libertatea mass-mediei și-au exprimat îngrijorarea cu privire la supravegherea fizică și interceptarea convorbirilor telefonice ale unui jurnalist de investigații de către o secție locală a Direcției Naționale Anticorupție (DNA)¹³⁰, ceea ce a confirmat totuși că măsurile de supraveghere au fost aprobate de o instanță¹³¹.

¹²¹ Guvernul a respins propunerile OSC-urilor de a evita asimilarea lor cu autoritățile publice în contextul accesului la informații.

¹²² Vizita de țară în România, jurnaliștii și organizațiile societății civile. România nu a semnat Convenția Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale, Tromsø, 18.VI.2009.

¹²³ Consiliul Europei, Platforma pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor, România.

¹²⁴ România a răspuns la toate cele trei alerte.

¹²⁵ Consiliul Europei, Platforma pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor, România.

¹²⁶ <https://www.mfrr.eu/monitor/>.

¹²⁷ Statele membre au obligația de a transpune directiva în legislația națională până în mai 2026.

¹²⁸ Liberties (2025), *Rule of Law Report* (Raport privind statul de drept), pagina 840 și petiția semnată de 30 de ONG-uri la 30.11.2024 (<https://apador.org/scrisoare-deschisa-impotriva-actiunilor-de-intimidare-privind-libertatea-de-exprimare/>).

¹²⁹ Reporterii fără frontiere și Active Watch România, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (2025), contribuții scrise, p. 16 și, respectiv, 13.

¹³⁰ *Romania: Answers needed over surveillance of investigative journalist* (România: Sunt necesare răspunsuri privind supravegherea unui jurnalist de investigație). Semnată de Institutul Internațional de Presă (IPI), Comitetul pentru protecția jurnaliștilor (CPJ), Federația Europeană a Jurnaliștilor (EFJ), Free Press Unlimited (FPU), Osservatorio Balcani Caucaso Transeuropa (OBCT) și Reporterii Fără Frontiere (RSF).

¹³¹ DNA (2025), Comunicat de presă ca urmare a unor informații vehiculate în mass media, potrivit cărora un jurnalist de investigații a fost filat și interceptat de DNA.

IV. ALTE PROBLEME INSTITUȚIONALE LEGATE DE SISTEMUL DE CONTROL ȘI ECHILIBRU

S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandării privind consultările publice eficace, însă în practică rămân o serie de deficiențe¹³². Secretariatul General al Guvernului a organizat sesiuni de instruire privind cele mai bune practici în materie de transparență și consultare în elaborarea legislației pentru funcționarii publici din cadrul autorităților centrale și locale¹³³. De asemenea, a organizat o reuniune cu părțile interesate, inclusiv cu ONG-urile, pentru a îmbunătăți cunoștințele cu privire la e-consultare, o platformă care centralizează toate consultările publice cu privire la proiectele legislative. Funcționalitatea portalului urmează să fie extinsă în 2025¹³⁴ prin intermediul unui proiect finanțat de UE în cadrul planului de redresare și reziliență al României. Organizațiile societății civile și întreprinderile consideră însă că, adesea, consultarea publică rămâne adesea un exercițiu de „bifare pe hârtie”, fiind stabilite termene foarte scurte, în pofida cerințelor legale¹³⁵. De asemenea, OSC-urile semnalează că legislația care are un impact asupra drepturilor fundamentale face rareori obiectul consultării specifice impuse de lege¹³⁶. În plus, OSC-urile¹³⁷ sunt din ce în ce mai îngrijorate de aplicarea pe scară largă a unei excepții de la obligațiile generale de transparență în cazul „situațiilor de urgență”, prevăzută în Hotărârea Guvernului privind procedurile de elaborare a politicilor și a legislației¹³⁸. La cererea OSC-urilor, Avocatul Poporului¹³⁹ a contestat această dispoziție la Curtea Constituțională¹⁴⁰. Cu toate acestea, în ansamblu s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește asigurarea unor consultări publice eficace înainte de adoptarea legislației.

Imprevizibilitatea legislativă, utilizarea frecventă a ordonanțelor de urgență ale guvernului, problemele privind calitatea legislației și sarcina de reglementare rămân principalele motive de îngrijorare ale întreprinderilor și ale organizațiilor societății civile. În conformitate cu indicele privind percepția mediului de afaceri (*Business Sentiment Index – BSI*) al Consiliului Investitorilor Străini din România din septembrie 2024¹⁴¹ și potrivit Organizației Patronale Concordia¹⁴² din România, imprevizibilitatea legislativă rămâne o preocupare importantă pentru investitori și întreprinderi. Părțile interesate semnalează și faptul că legislația nu este întotdeauna suficient de bine fundamentată, iar evaluările de impact adesea

¹³² În Raportul din 2024 privind statul de drept, României i s-a recomandat „[s]ă își intensifice eforturile de asigurare a unor consultări publice eficace înainte de adoptarea legislației”.

¹³³ Guvernul României (2025), contribuție scrisă, p. 55.

¹³⁴ Guvernul României (2025), contribuție scrisă, p. 56.

¹³⁵ Centrul de Resurse pentru participare publică și Coaliția ONG-uri pentru Cetățean (2025), contribuții scrise, p. 14. Vizita de țară în România, Concordia și Consiliul Investitorilor Străini. A se vedea și semestrul european, Raportul de țară privind România, p. 46.

¹³⁶ Vizita de țară în România, organizații ale societății civile (Expert Forum, Freedom House, FDSC, Centrul pentru Inovare Publică). FDSC (2025), contribuție scrisă, p. 16.

¹³⁷ Coaliția ONG-uri pentru Cetățean (2022), FRA (2025). Vizita de țară în România, organizații ale societății civile (Expert Forum, Freedom House, FDSC, Centrul pentru Inovare Publică).

¹³⁸ Hotărârea Guvernului nr. 1173/2022 din 21 septembrie 2022, capitolul 1.2.

¹³⁹ Cu sprijinul ONG-urilor prin intermediul unei poziții *amicus curiae* – a se vedea Raportul din 2024 privind statul de drept, România, p. 25-26.

¹⁴⁰ Raportul din 2024 privind statul de drept, România, p. 26. Centrul pentru Inovare Publică (2025), contribuție scrisă, p. 17ff.

¹⁴¹ Consiliul Investitorilor Străini din România (2025), contribuție scrisă. 67 % din respondenții la sondajul BSI consideră că mediul legislativ s-a înrăutățit, 80 % confruntându-se cu dificultăți legate de incertitudinile legislative. 64 % consideră că sarcina de reglementare reprezintă un dezavantaj concurențial major. A se vedea și semestrul european, Raportul de țară privind România, p. 46-47 și p. 60.

¹⁴² Concordia (2025), contribuție scrisă.

lipsească sau sunt inadecvate¹⁴³. Recurgerea frecventă la OUG, în special în domeniul fiscal, este percepută drept un factor care contribuie la imprevizibilitatea legislației¹⁴⁴. În 2024, guvernul a adoptat 199 de ordonanțe (dintre care 156 de OUG), ceea ce reprezintă o creștere față de 2023 (131 de OUG)¹⁴⁵. Aceste OUG au vizat subiecte diverse, inclusiv modificări ale legislației electorale sau ale codului fiscal, și au constituit o mare parte din noua legislație¹⁴⁶. Ordonanțele de urgență ale Guvernului pot fi atacate la Curtea Constituțională, dar, potrivit părților interesate, acest lucru se întâmplă rareori, în pofida solicitărilor din partea OSC-urilor¹⁴⁷.

Mai mult de jumătate dintre societățile intervievate în România își exprimă încrederea în eficacitatea protecției investițiilor. 58 % dintre întreprinderi sunt foarte încrezătoare sau destul de încrezătoare că investițiile sunt protejate de lege și de instanțe¹⁴⁸. În ceea ce privește autoritățile relevante pentru operatorii economici, 49 % percep nivelul de independență al autorității naționale de concurență (Consiliul Concurenței) ca fiind foarte bun sau destul de bun¹⁴⁹. La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție există o serie de mecanisme judiciare menite să asigure punerea în aplicare a hotărârilor instanțelor administrative, care includ acțiuni disciplinare împotriva funcționarilor responsabili. Aceste mecanisme nu includ însă posibilitatea de a contesta deciziile administrative în urma nerespectării în formă continuată a instrucțiunilor instanței, de a emite ordine obligatorii către administrație de a executa sau a se abține de la acte administrative sau de a acorda despăgubiri sau daune directe sau indirecte¹⁵⁰.

La 1 ianuarie 2025, numărul hotărârilor principale ale Curții Europene a Drepturilor Omului neexecutate încă de România era de 111, cu patru hotărâri mai puțin decât în anul precedent¹⁵¹. La momentul respectiv, rata hotărârilor principale din ultimii 10 ani care au fost executate era de 40 % (față de 41 % în 2024; 60 % fiind încă neexecutate), iar durata medie de executare a hotărârilor era de 6 ani și 3 luni (față de 5 ani și 5 luni în 2024)¹⁵². Cea mai veche hotărâre principală, care așteaptă să fie executată de aproape 20 de ani, se referă la deficiențele structurale ale mecanismelor instituite pentru a permite restituirea proprietăților

¹⁴³ Centrul de Resurse pentru participare publică și Coaliția ONG-uri pentru Cetățean (2025), contribuții scrise, p. 14.

¹⁴⁴ A se vedea, de exemplu, OUG nr. 156 din 30.12.2024 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, criticată sever de întreprinderi, în special din cauza reducerii pragului de venituri pentru clasificarea drept microîntreprindere de la 500 000 EUR la 250 000 EUR în 2025 și la 100 000 EUR în 2026. A se vedea și semestrul european, Raportul de țară privind România, p. 60.

¹⁴⁵ Guvernul consideră că această creștere ar putea fi justificată și de faptul că Parlamentul a fost mai puțin activ în contextul alegerilor parlamentare din decembrie 2024.

¹⁴⁶ Centrul pentru Inovare Publică (2025), contribuție scrisă.

¹⁴⁷ Vizita de țară în România, organizații ale societății civile (Expert Forum, Freedom House, FDSC, Centrul pentru Inovare Publică).

¹⁴⁸ Figura 54, Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană 2025. Ca principale motive ale lipsei de încredere, întreprinderile menționează conduita administrativă imprevizibilă și netransparentă și dificultatea de a contesta deciziile administrative în instanță (32 %); modificările frecvente ale legislației sau preocupări cu privire la calitatea procesului legislativ (38 %); dificultatea de a obține o compensație echitabilă/de a proteja proprietatea atunci când apar probleme (32 %).

¹⁴⁹ Consiliul Concurenței este un organism administrativ autonom care urmărește să protejeze și să stimuleze concurența pentru a asigura un mediu concurențial normal. Figura 60, Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană 2025.

¹⁵⁰ Figura 49, Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană 2025. Datele prezentate reflectă exclusiv mecanismele existente la nivelul celor mai înalte jurisdicții administrative; în cadrul instanțelor administrative de grad inferior pot fi instituite mecanisme identice sau de altă natură.

¹⁵¹ Pentru o explicație a procesului de supraveghere, a se vedea [site-ul](#) Consiliului European. La 12 iunie 2025, România închisese 240 de cauze din cele 341 de cauze principale (70 %).

¹⁵² Toate cifrele sunt calculate de European Implementation Network (EIN) și se bazează pe numărul de cauze considerate pendinte la data-limită anuală de 1 ianuarie 2025. EIN (2025), contribuție scrisă, p. 7-8..

naționalizate în perioada comunistă sau acordarea de despăgubiri pentru acestea¹⁵³. În ceea ce privește respectarea termenelor de plată, la 31 decembrie 2024 existau 99 de cazuri în total în așteptarea confirmării plăților (față de 176 în 2023)¹⁵⁴. La 16 iunie 2025, numărul de hotărâri principale încă neexecutate scăzuse, ajungând la 101¹⁵⁵.

În decembrie 2024, Curtea Constituțională a anulat primul tur de scrutin al alegerilor prezidențiale. În hotărârea sa din 6 decembrie¹⁵⁶, Curtea Constituțională a României a concluzionat că procesul electoral a fost viciat de multiple neregularități și încălcări ale legislației electorale care au distorsionat caracterul liber și corect al votului și egalitatea de șanse a competitorilor electorali și care au afectat caracterul transparent al campaniei electorale. Pe această bază, alegerile prezidențiale au fost repetate în mai 2025. Comisia de la Veneția a publicat un raport privind condițiile și standardele juridice în temeiul cărora o Curte Constituțională poate invalida o alegere din oficiu¹⁵⁷.

Nu a fost adoptată încă o decizie definitivă cu privire la acreditarea instituțiilor naționale pentru drepturile omului¹⁵⁸. În iunie 2024, guvernul a emis o propunere de sprijinire a acreditării de către GANHRI¹⁵⁹ a două instituții naționale: Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO) și Avocatul Poporului¹⁶⁰. Cu toate acestea, procesul de acreditare a fost întrerupt în urma întrebărilor Subcomitetului pentru acreditare (SCA) al GANHRI referitoare la acreditarea mai multor instituții naționale pentru drepturile omului dintr-un stat membru al Organizației Națiunilor Unite, cu același domeniu de aplicare geografic¹⁶¹. În plus, SCA a identificat probleme de neconformitate în cazul ambelor instituții, în special în ceea ce privește implicarea autorităților statului¹⁶². ENNHRI¹⁶³ și organisme ONU¹⁶⁴ au recomandat modificări ale statutului IRDO¹⁶⁵ astfel încât acesta să respecte Principiile de la Paris¹⁶⁶, precum și mai multe resurse¹⁶⁷. Rata posturilor vacante pentru personal de specialitate este de 70 %, iar bugetul a fost redus cu 50 % pentru 2025, în pofida noii responsabilități a IRDO în

¹⁵³ Hotărârea CEDO în cauza 557001/00, Strain și alții/România, în așteptarea executării din 2005.

¹⁵⁴ Consiliul Europei (2025), p. 157.

¹⁵⁵ Date conform bazei de date online a Consiliului Europei (HUDOC).

¹⁵⁶ Hotărârea nr. 32 din 6 decembrie 2024.

¹⁵⁷ Raportul a fost elaborat în urma unei solicitări din partea președintelui Adunării Parlamentare a Consiliului Europei.

¹⁵⁸ Raportul din 2024 privind statul de drept a recomandat României „[s]ă continue procesul de obținere a acreditării unei instituții naționale pentru drepturile omului, ținând seama de Principiile de la Paris ale ONU”.

¹⁵⁹ Alianța mondială a instituțiilor naționale din domeniul drepturilor omului.

¹⁶⁰ Raportul din 2024 privind statul de drept, România, p. 28.

¹⁶¹ În cadrul reuniunii sale din 26-28 noiembrie 2024, GANHRI a solicitat Subcomitetului pentru acreditare să furnizeze, în consultare cu membrii și observatorii SCA, o notă de informare cu privire la coexistența mai multor instituții naționale pentru drepturile omului sau a unor instituții naționale pentru drepturile omului din același stat membru al ONU.

¹⁶² IRDO (2025), contribuție scrisă, inclusă în contribuția națională, p. 63.

¹⁶³ Raportul din 2024 privind statul de drept, România, p. 29 și ENNHRI (2024), *Rule of Law Report* (Raport privind statul de drept), p. 425.

¹⁶⁴ În special Comitetul ONU pentru drepturile economice, sociale și culturale, Comitetul ONU pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor, Comitetul ONU pentru drepturile omului.

¹⁶⁵ Legea nr. 9/1991.

¹⁶⁶ Principiile de la Paris stabilesc principalele criterii pe care trebuie să le îndeplinească instituțiile naționale pentru drepturile omului: instituirea unui mandat cât mai larg posibil de promovare și protejare a drepturilor omului, care să fie clar prevăzut într-un text constituțional sau legislativ în temeiul dreptului primar, independență formală și funcțională, pluralism, reprezentarea tuturor aspectelor societății, resurse adecvate și autonomie financiară, libertatea de a aborda orice problemă survenită cu privire la drepturile omului, raportare anuală cu privire la situația drepturilor omului la nivel național, cooperare cu actorii naționali și internaționali, inclusiv cu societatea civilă.

¹⁶⁷ ENNHRI (2025), contribuție scrisă, p. 3 și 5-6. Vizita de țară în România, IRDO.

calitate de punct focal anti-SLAPP al României¹⁶⁸. De asemenea, IRDO nu dispune de resursele necesare pentru a se muta într-un sediu nou, necesar din motive de securitate¹⁶⁹. În aceste condiții, există un risc real ca IRDO să își înceteze activitatea în lunile următoare. În schimb, modificările succesive ale legislației privind organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului au condus la consolidarea și dezvoltarea mandatului său¹⁷⁰. Mandatul Avocatului Poporului s-a încheiat în iunie 2024, dar Parlamentul nu a ales încă un nou titular al funcției și nu a fost lansată nicio procedură în acest sens. Organizațiile societății civile au solicitat un proces echitabil și transparent¹⁷¹. Prin urmare, nu s-au înregistrat progrese suplimentare în ceea ce privește acreditarea instituțiilor naționale pentru drepturile omului.

Pentru a aborda provocările tot mai mari cu care se confruntă organizațiile societății civile, a fost adoptată Strategia pentru Guvernare Deschisă. Spațiul în care se poate desfășura societatea civilă continuă să fie considerat restrâns¹⁷². În aprilie 2025, guvernul a adoptat Strategia pentru Guvernare Deschisă în România 2025-2030¹⁷³, în conformitate cu obligațiile care îi revin în calitate de țară candidată la aderarea la OCDE¹⁷⁴, cu textul OCDE intitulat *Civic Space Review of Romania*¹⁷⁵ (Reexaminarea spațiului civic din România) și cu un document pregătit de Secretariatul General al Guvernului¹⁷⁶. Acesta din urmă a trecut în revistă provocările tot mai mari cu care se confruntă organizațiile societății civile, descriind sectorul ca fiind precar și cu dificultăți în ceea ce privește accesul la fonduri și la clădiri, cu bariere administrative mai mari decât în alte state ale UE¹⁷⁷. În pofida progreselor înregistrate în dezvoltarea generală a sectorului, multe organizații își fac cu greu auzită vocea în dezbaterile publice și în procesele decizionale¹⁷⁸. Strategia formulează o serie de recomandări pentru a soluționa aceste aspecte diferite, inclusiv prin intermediul legislației. Între timp, organizațiile societății civile continuă să semnaleze atacuri, inclusiv din partea guvernului¹⁷⁹. OSC-urile de mediu se simt vizate în mod deosebit de cazurile SLAPP¹⁸⁰, iar 75 dintre acestea au semnat o scrisoare deschisă adresată prim-ministrului, în care detaliază ceea ce percep drept provocări sistematice pentru activitatea lor de reprezentare a intereselor. OSC-urile critică faptul că proiectele legislative care ar simplifica anumite proceduri care le

¹⁶⁸ Recomandarea (UE) 2022/758 (Recomandarea „anti-SLAPP”).

¹⁶⁹ Vizita de țară în România, IRDO.

¹⁷⁰ Avocatul Poporului (2025), contribuție scrisă, p. 62 din contribuția națională.

¹⁷¹ <https://www.stareademocratiei.ro/2024/12/11/viitorul-avocat-al-poporului-trebuie-sa-fie-un-garant-real-al-protejarii-drepturilor-fundamentale>. Centrul de Inovare Publică (2025), contribuție scrisă, p. 19. FDSC (2025), contribuție scrisă, p. 15.

¹⁷² Calificativ acordat de CIVICUS; calificativele sunt acordate conform unei scale care cuprinde cinci niveluri, definite după cum urmează: deschis, restrâns, obstrucționat, reprimat și închis.

¹⁷³ Prin Hotărârea Guvernului nr. 358/9 aprilie 2025.

¹⁷⁴ OCDE, România.

¹⁷⁵ OCDE; *Civic Space Review of Romania*, iulie 2023.

¹⁷⁶ Consultare publică organizată de Secretariatul General al Guvernului (2024), *Consolidarea democrației prin capacitatea cetățenilor: Perspective privind guvernarea deschisă și spațiul civic în România*.

¹⁷⁷ Cu referire la Banca Mondială (2020): Donațiile individuale și din partea întreprinderilor reprezintă principalele surse de finanțare pentru OSC-uri, urmate de fundațiile UE și internaționale, în timp ce finanțarea publică are un rol minor. ENNHRI (2025), contribuție scrisă, p. 7. Civil Liberties' Union for Europe (2025).

¹⁷⁸ Cu referire la OCDE (2022). Coordonarea europeană pentru organizațiile societății civile (2025), *Joint Civil Society Contribution on Civic Space to the 2025 Rule of Law Report* (Contribuția comună a societății civile la Raportul din 2025 privind statul de drept, referitoare la spațiul civic).

¹⁷⁹ Civil Liberties' Union for Europe (2025). Coordonarea europeană pentru organizațiile societății civile (2025), *Joint Civil Society Contribution on Civic Space to the 2025 Rule of Law Report*.

¹⁸⁰ Centrul de Resurse pentru participare publică și Coaliția ONG-uri pentru Cetățean (2025), contribuții scrise, p. 17.

vizează¹⁸¹ nu au fost dezbătute în Parlament¹⁸². În pofida unui consens larg, un proiect de lege de modificare a legii care reglementează dreptul la adunări pașnice este blocat în parlament din 2021¹⁸³.

¹⁸¹ Raportul din 2024 privind statul de drept, România, p. 29.

¹⁸² FDSC (2025) și Centrul pentru Inovare Publică (2025), contribuții scrise, p. 17 și, respectiv, p. 20.

¹⁸³ Legea nr. 60/1991. Centrul de Resurse pentru participare publică și Coaliția ONG-uri pentru Cetățean (2025), contribuții scrise, p. 17.

Anexa I: Lista surselor în ordine alfabetică*

* *Lista contribuțiilor primite în contextul consultării pentru Raportul din 2024 privind statul de drept este disponibilă la următoarea adresă: https://commission.europa.eu/publications/2025-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation_en.*

Active Watch (2024), *Time is money* (Timpul înseamnă bani).

APADOR-CH (2025), *Contribuția APADOR-CH la Raportul din 2025 privind statul de drept.*

Centrul pentru Jurnalism Independent (2024), *Starea mass-media din România în anul super-electoral 2024.*

Centrul pentru Inovare Publică (2025), *Contribuția Centrului pentru Inovare Publică la Raportul din 2025 privind statul de drept.*

Centre for Media Pluralism and Media Freedom (2025), *Media pluralism monitor 2025* [Centrul pentru pluralism și libertate în mass-media (2025), Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2025] <https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/mpm-2025>.

Civicus, *Monitor tracking civic space – Romania* (Instrumentul de monitorizare a spațiului civic – România), <https://monitor.civicus.org/country/romania/>.

Concordia (2025), *Contribuția Concordia la Raportul din 2025 privind statul de drept.*

Consiliul Național al Audiovizualului (2023), *Raport anual.*

Decizia de punere în aplicare a Consiliului de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență pentru România.

Consiliul Europei: Comitetul de Miniștri (2025), *Supravegherea executării hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, Al 18-lea raport anual al Comitetului de Miniștri*, <https://rm.coe.int/gbr-2001-18e-rapport-annuel-2024/1680b4d77d>.

Consiliul Europei: Comitetul de Miniștri (2024), *Annual Report on the Supervision of the execution of judgments and decisions of the European Court of Human Rights* (Raport anual privind supravegherea executării hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului).

Consiliul Europei (2025), *Contribuția Consiliului Europei la Raportul din 2025 privind statul de drept.*

Consiliul Europei, Platforma pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor – România, <https://www.coe.int/en/web/media-freedom/romania>.

Consiliul Europei: Comisia de la Veneția (2022), *Romania – Urgent Opinion of the Venice Commission on three laws concerning the justice system* (România – Aviz urgent al Comisiei de la Veneția cu privire la trei legi privind sistemul de justiție) [CDL-AD(2022)045]. Curtea de Conturi (2025), *Contribuția Curții de Conturi la Raportul din 2025 privind statul de drept.*

Consiliul Barourilor Europene (CCBE) (2025), *Contribuția Consiliului Barourilor Europene la Raportul din 2025 privind statul de drept.*

Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Hotărârea din 24 iulie 2023, Lin, C-107/23 PPU, ECLI:EU:C:2023:606.

Direcția Generală Comunicare (2025), Sondajul Eurobarometru Flash 557 privind atitudinea întreprinderilor față de corupție în UE.

Direcția Generală Comunicare (2025), Sondajul Eurobarometru special 561 privind atitudinea cetățenilor față de corupție în UE.

ENNHRI (2025), *State of the Rule of Law in Europe* (Situția statului de drept în Europa).

Forumul Civic European (2024), *Civic Space Report* (Raport privind spațiul civic)

Comisia Europeană (2025), Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană.

Comisia Europeană (2023), Raportul din 2023 privind statul de drept, capitolul consacrat situației statului de drept din România.

Comisia Europeană (2024), Raportul din 2024 privind statul de drept, capitolul consacrat situației statului de drept din România.

Comisia Europeană (2025), Raportul de țară privind România, SWD(2025) 223 final.

Coordonarea europeană pentru organizațiile societății civile (2025), *Joint Civil Society Contribution on Civic Space to the 2025 Rule of Law Report* (Contribuția comună a societății civile la Raportul din 2025 privind statul de drept, referitoare la spațiul civic).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea din 30 noiembrie 2005, Strain și alții/România, 57001/00.

European Implementation Network (EIN) (2025), *contribuție scrisă la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare (2025), *Contribuția RECJ la Raportul Comisiei Europene din 2025 privind statul de drept*.

Parchetul European (2025), Raportul anual pe 2024.

Expert Forum (2025), *Contribuția Expert Forum la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Auditul extern al managementului Agenției Naționale de Integritate pentru anul 2023 (2024), *Raport de Constatări Faptice*.

Consiliul Investitorilor Străini (2025), *Contribuția Consiliului Investitorilor Străini la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Agencia pentru Drepturi Fundamentale (2025), *Report on the Civic Space 2024* (Raport privind spațiul civic 2024).

Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (2025), *Contribuția Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (2024), *România: Sectorul neguvernamental – profil, tendințe, provocări*.

Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (2025), *Punct de vedere asupra proiectului de Cod de procedură administrativă*.

Înalta Curte de Casație și Justiție, Decizia nr. 37/2024 din 17 iunie 2024.

Institutul Internațional de Presă și Media and Journalism Research Centre (2024), *Media capture monitoring report: Romania* (Raport de monitorizare a capturării mass-mediei: România).

Inspekția judiciară (2025), *Contribuția Inspekției Judiciare la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Konrad Adenauer Stiftung (2025), *Contribuția Konrad Adenauer Stiftung la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Liberties (2025), *Rule of Law Report* (Raport privind statul de drept).

Magistrats Européens pour la Démocratie et les Libertés – MEDEL (2025), *Contribuția MEDEL la Raportul din 2025 privind statul de drept (România)*.

Consiliul Național al Audiovizualului (2025), *Contribuția Consiliului Național al Audiovizualului la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Direcția Națională Anticorupție (2025), *Contribuția Direcției Naționale Anticorupție la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Agenția Națională de Integritate (2025), *Contribuția Agenției Naționale de Integritate la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Rețeaua președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană (2025), *Contribuția Rețelei președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

OCDE (2025), *Strengthening the framework on pre- and post public employment in Romania* (Consolidarea cadrului privind ocuparea forței de muncă înainte și după angajarea în sectorul public din România), https://www.oecd.org/en/publications/strengthening-the-framework-on-pre-and-post-public-employment-in-romania_24381cc1-en.html.

OCDE (2023), *Civic Space Review of Romania* (Reexaminarea spațiului civic din România).

Parchetul General (2025), *Contribuția Parchetului General la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Paginademedi.ro, Audiențe, 23 ianuarie 2025.

Grupul de experți la nivel înalt (2024), Raport.

Parlamentul, scrisorile adresate Senatului și Camerei Deputaților din 23 ianuarie 2025, scrisoarea Senatului din 5 martie 2025 cu avizul anexat al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări din 25 februarie 2025.

Reporteri fără Frontiere și Active Watch România (2025), *Contribuția Reporteri fără Frontiere și a Active Watch România la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Centrul de Resurse pentru participare publică și Coaliția ONG-uri pentru Cetățean (2025), *Contribuția Centrului de resurse pentru participarea publicului și a Coaliției ONG-uri pentru Cetățean la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Guvernul României (2025), *Contribuția României la Raportul din 2025 privind statul de drept*.

Planul de redresare și reziliență al României.

Strategia pentru Guvernare Deschisă în România, 2025-2030.

Consiliul Superior al Magistraturii (2025), *Contribuția Consiliului Superior al Magistraturii la Raportul din 2025 privind statul de drept.*

Transparency International (2025), *Indicele de percepție a corupției din 2024.*

UNBR (Uniunea Națională a Barourilor din România), *Independența profesiei de avocat în România: Analiză pentru perioada 21 decembrie 2023-21 decembrie 2024.*

Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, Biroul regional pentru Europa (2025), *Contribuția Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, Biroul regional pentru Europa la Raportul din 2025 privind statul de drept.*

Grupul Băncii Mondiale (2024), *Romania: Reflections on the Functional Review of the Romanian Justice Sector* (România: Reflecții privind analiza funcțională a sectorului justiției din România).

Anexa II: Vizita în România

În martie 2025, serviciile Comisiei au organizat reuniuni virtuale cu:

- Active Watch;
- Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP);
- ANABI;
- Asociația Forumul Judecătorilor din România;
- Asociația „Inițiativa pentru Justiție”;
- Asociația Judecătorilor pentru Apărarea Drepturilor Omului;
- Asociația Magistraților din România;
- Asociația Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor;
- Asociația Procurorilor din România;
- Centrul de Resurse Juridice;
- Centrul pentru Inovare Publică;
- Asociația Rădăuțiul Civic;
- Consiliul Național al Audiovizualului;
- Curtea de Conturi;
- Expert Forum;
- Freedom House;
- Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile;
- Funky Citizens;
- G4Media
- Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ);
- IRDO (Institutul Român pentru Drepturile Omului);
- Inspekția Judiciară;
- Consiliul Legislativ;
- Ministerul Justiției;
- Uniunea Națională a Barourilor (UNBR);
- Direcția Națională Anticorupție (DNA);
- Institutul Național al Magistraturii;
- Agenția Națională de Integritate;
- Postul de radio național (RRA);
- Televiziunea națională (TVR);
- Avocatul Poporului;
- Parchetul de pe lângă ÎCCJ;
- liderii mediului de afaceri din România;
- Secretariatul General al Guvernului;
- Consiliul Superior al Magistraturii;
- Uniunea Națională a Judecătorilor din România (UNJR).

* Comisia s-a întâlnit, de asemenea, cu următoarele organizații în cadrul mai multor reuniuni orizontale:

- Amnesty International;

- Araminta;
- Civil Liberties Union for Europe;
- Societatea civilă Europa;
- Forumul Civic European;
- Parteneriatul European pentru Democrație;
- Forumul European de Tineret;
- Comisia Internațională a Juriștilor;
- Federația Internațională pentru Drepturile Omului (FIDH);
- JEF Europa;
- Philea – Philanthropy Europe Association;
- Transparency International.